

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 4 april 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disponerande av avkastningen av statens hästavelsfond m. m.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 18 januari 1946 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 24, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att lån ur statens hästavelsfond för inköp av avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras må beviljas intill ett belopp av högst 8 000 kronor för varje hingst;

dels ock beträffande den under räkenskapsåret 1945/46 upplupna avkastningen av statens hästavelsfond besluta, att, sedan ett belopp av 5 400 kronor lagts till fondens kapital, ett belopp av 35 000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras till åtgärder för hästavelns främjande samt återstoden reserveras.

Med bifall i huvudsak till ett av Kungl. Maj:t i proposition nr 172 till 1916 års riksdag framställt förslag medgav riksdagen (skr. nr 248), att vissa till statsverket influtna inkomster genom andelar i försäljningsmedlen för hästar, vilka utförts ur riket, finge avsättas till en under statskontorets förvaltning ställd fond, benämnd statens hästavelsfond, vilken skulle av statskontoret göras räntebärande. Tillika beslöt riksdagen, att, sedan årligen minst en tiondel av fondens avkastning lagts till kapitalet, så stor del av återstoden utav fondens avkastning, som riksdagen för varje år anvisade, finge av Kungl. Maj:t användas till åtgärder för hästavelns främjande.

År 1917 beslöt riksdagen (skr. nr 336) att å lån, som intill ett belopp av 250 000 kronor utlämnades från ifrågavarande fond för inköp av avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras, ränta icke skulle beräknas under lånens amorteringstid; dock skulle vid bestämmande av den del av fondens avkastning, som årligen skulle fonderas, jämväl ett belopp, motsvarande en tiondel av beräknad ränta å berörda lånemedel, läggas till fonden. Den 30 oktober 1917 utfärdade Kungl. Maj:t kungörelse (nr 719) angående villkoren för erhållande och tillgodonjutande av lån ur statens hästavelsfond för inköp av avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras. Därvid föreskrevs bland annat att lån för inköp av avelshingst icke finge beviljas till högre belopp för varje hingst än 5 000 kronor. Vid 1940 års lagtima riks-

dag (prop. nr 54; r. skr. nr 88) beslöts, att högsta utlåningsbeloppet skulle höjas från 250 000 kronor till 450 000 kronor ävensom att vid bestämmandet av den del av fondens avkastning, som årligen skulle fonderas, jämväl ett belopp, motsvarande en tiondel av beräknad ränta å det för inköp av avelshingstar utlånade beloppet, skulle läggas till fonden.

Beträffande den under räkenskapsåret 1944/45 upplupna avkastningen av statens hästavelsfond beslöt 1945 års riksdag (prop. nr 20; r. skr. nr 117), att, sedan ett belopp av 5 200 kronor lagts till fondens kapital, ett belopp av 35 000 kronor finge av Kungl. Maj:t disponeras till åtgärder för hästavelns främjande samt återstoden reserveras.

Föreskrift om tid för ingivande av ansökning om understöd från statens hästavelsfonds avkastning har meddelats i kungörelse den 25 oktober 1918 (nr 814).

I skrivelse den 31 augusti 1945, varöver statskontoret den 28 september 1945 avgivit infordrat utlåtande, har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att högsta beloppet för lån ur statens hästavelsfond för inköp av avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras finge utgöra 10 000 kronor för varje hingst.

Sedermera har *lantbruksstyrelsen* i skrivelse den 11 januari 1946 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att beträffande den under räkenskapsåret 1945/46 upplupna avkastningen av statens hästavelsfond besluta, att, sedan 5 400 kronor lagts till fondens kapital, ett belopp av 35 000 kronor finge av Kungl. Maj:t disponeras till åtgärder för hästavelns främjande samt återstoden reserveras.

Erinras torde, att det belopp av 35 000 kronor av fondens avkastning under räkenskapsåret 1944/45, som 1945 års riksdag ställde till Kungl. Maj:ts förfogande, tillika med ett belopp av 100 000 kronor från reservationsanslaget till hästavelns befrämjande (1945/46: IX E. 4) eller sammanlagt 135 000 kronor enligt Kungl. Maj:ts beslut den 23 mars och den 7 december 1945 disponerats på följande sätt:

Arvoden åt ordförandena i statens hästpremieringsnämnder såsom konsulenter i hästavelsfrågor	kronor	3 000
Jockeyklubben	»	16 000
Avelsföreningen för svenska varmlodiga hästen	»	5 000
Svenska travsportens centralförbund	»	15 000
Svenska ridsportens centralförbund	»	5 000
Avelsföreningen för svenska ardennerhästen	»	6 000
Styrelsen för hingstuppfoädningsanstalten Vången	»	20 000
Föreningen nordsvenska hästen	»	8 000
Medelpads hästavelsförening u. p. a.	»	1 000
Ovansjö och Torsåkers hästavelsförening	»	1 000
Norra Hälsinglands hästavelsförening	»	1 000
Bollnäsörtens hästavelsförening u. p. a.	»	1 200
Örebro läns bergslagers hästavelsförening	»	1 000

Föreningen Värmlandsstuteriet Norenberg u. p. a.	kronor	7 000
Göteborgs och Bohus läns hästavelsförening u. p. a.	»	1 500
Halländska hästavelsföreningen u. p. a.	»	1 500
Södra Älvsborgs läns hästavelsförening u. p. a.	»	1 500
Sveriges stuteriboksstyrelse	»	6 000
Föreningen Belgiske hästen i Malmöhus län	»	300
Föreningen till den varmblodiga hästavelns främjande på Gotland m. b. p. a.	»	2 000
Västerbottens läns hushållningssällskap	»	6 000
Skånska fältrittklubben	»	10 000
De svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund	»	10 000

Summa kronor 129 000.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Enligt gällande bestämmelser för erhållande av lån ur statens hästavelsfond för inköp av avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras föreskrives, bland annat, att lån för inköp av sådan avelshingst icke må beviljas till högre belopp för varje hingst än 5 000 kronor. Såsom lantbruksstyrelsen framhållit har sedan år 1918, då nämnda bestämmelser trädde i kraft, priset på goda avelshingstar av ifrågavarande ras undergått en avsevärd stegring. Med hänsyn härtill finner jag i likhet med lantbruksstyrelsen motiverat, att lån ur fonden må kunna erhållas till högre belopp än som för närvarande är fallet. Emellertid anser jag mig icke för närvarande böra förordna större höjning av maximibeloppet än till 8 000 kronor. Denna bestämmelse torde böra tillämpas från den 1 januari 1947. Därest riksdagen bifaller vad jag nu förordat, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga författningsändringar.

Lantbruksstyrelsens förslag angående dispositionen av avkastningen av statens hästavelsfond för räkenskapsåret 1945/46 har icke givit mig anledning till någon erinran.»

Med hänsyn till rådande prisstegring har utskottet intet att erinra mot den av departementschefen föreslagna höjningen av maximibeloppet för lån ur statens hästavelsfond från 5 000 till 8 000 kronor för inköp av avelshingst av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras. Då förevarande framställning jämväl i vad den avser dispositionen av avkastningen av hästavelsfonden biträdes av utskottet hemställes,

Utskottet.

att riksdagen må

1. medgiva, att lån ur statens hästavelsfond för inköp av avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras må beviljas intill ett belopp av högst 8 000 kronor för varje hingst;
2. beträffande den under räkenskapsåret 1945/46 upplupna avkastningen av statens hästavelsfond besluta, att, sedan

ett belopp av 5 400 kronor lagts till fondens kapital, ett belopp av 35 000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras till åtgärder för hästavelns främjande samt återstoden reserveras.

Stockholm den 4 april 1946.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Tjällgren*, *Gabrielsson*, *Anderberg*, *Nils Olsson*, *Näslund*, *Dahlström*, *Svedberg* och *Hagman* samt

från andra kammaren: herrar *Andersson* i Löbbo, *Gustafson* i Vimmerby, *Lundbom*, *Andersson* i Surahammar, *Larsson* i Karlstad, *Svensson* i Ljungskile, *Andersson* i Hyssna och *Johansson* i Torp.
